

ITALIAANSE EUROFIGHTER ALS BOMMENWERPER ?

De Italiaanse Typhoon wordt mogelijk ook bommenwerper. De Italiaanse luchtmacht is druk bezig met het uitvoeren van testen en traint ook al met de Eurofighter om het vliegtuig te gaan gebruiken in de 'swing-role'. Dit concept, wat in Nederland al lang op de F-16 wordt toegepast, geeft de machine de gelegenheid om binnen één missie zowel als onderscheppingstoestel dan wel als bommenwerper te kunnen worden ingezet.

TE LANG WACHTEN OP F-35

De Typhoon is hier zeker geschikt voor. Tot nog toe werd deze mogelijkheid niet als een optie gezien omdat men dacht de taak als 'bomber' te kunnen invullen met de Tornado en de inmiddels al behoorlijk verouderde AMX. Deze gezamenlijke structuur voor grondaanvallen zal toch ook een keer vervangen moeten worden en daar leek geen uitzicht op. Eén van de belangrijkste redenen is de almaar oplopende vertraging in de ontwikkeling van Lockheed Martin's F-35 'Lightning-II' ofwel Joint Strike Fighter (JSF). Daarnaast brengt dit JSF project steeds hoger oplopende kosten met zich mee, en wordt het geheel er bepaald ook niet aantrekkelijker op met het voortdurend moeten oplossen van de technische problemen waardoor er maar geen schot lijkt te komen in de voortgang. Daarnaast heeft het Italiaanse Parlement een flinke vinger in de pap; zij willen het totaal aan te schaffen F-35's terugbrengen van 131 naar 90, en dat aantal betreft de toestellen voor de Italiaanse Luchtmacht en de toestellen die voor de Marine gaan dienen op de carrier Cavour. Alles bij elkaar geven de ontwikkelingen reden genoeg om de overweging te maken de Typhoon klaar te maken en in te zetten tevens voor grond aanvals taken.

SWING ROLE

De 'swing-role' welke het vliegtuig toebedeeld zal kunnen worden houdt in dat de kist in één vlucht - zonder enige wijziging of aanpassing - kan zorgen voor luchtoverwicht, onderschepping en tevens voor grondaanvallen. In dezelfde vlucht kan namelijk een air-to-air gevecht worden aangegaan en kunnen gronddoelen onder vuur worden genomen. Dat vereist wel goed getrainde piloten, zij zullen moeten worden bijgeschoold. De optie welke in Italië wordt bekeken zou ook voor andere landen die de Eurofighter in gebruik hebben tot vergaande consequenties kunnen leiden. Groot Brittannië beet de spits af en maakte reeds gebruik van de Typhoon als bommenwerper. Dit land heeft een eigen visie op de vliegende wapensystemen is ook het enige land naast de Verenigde Staten dat bijvoorbeeld de Lockheed Martin F35B heeft besteld, de Short Take-off Vertical Landing (STOVL) versie. Voor wat de Typhoon betreft, Duitsland, Spanje en Saoedi-Arabië lijken er eveneens voor te kiezen het toestel de 'swing-role' toe te bedelen, zeker als de testresultaten bij de Italianen goed uit pakken. Alleen Oostenrijk heeft er voor gekozen de Typhoon uitsluitend te gebruiken voor de verdediging van hun luchtruim. Dit land zit ook vast aan een doctrine waarin een grote aanvalscapaciteit niet past en maakt dus geen gebruik van de 'air-to-ground' mogelijkheden.

SCHIETEN OP 'DECI'

Italië heeft tussen 9 en 13 maart uitgebreide testen uitgevoerd met inzet van drie Typhoon-teams op het schietterrein van Decimomannu (Cagliari). Binnen het kader van testvluchten en training is geoefend en gekeken naar de mogelijkheden in het uitvoeren van precisiebombardementen met behulp van de Litening III-pod, en geoefend met de krachtige Mauser 27mm kanonnen voor het raken van gronddoelen. De vluchten werden uitgevoerd door de 4th Wing Grosseto (single-seaters), de 36th Wing Gioia del Colle en de 37th Wing Trapani, allen uitgerust met de 'Typhoon Tranche II'. Deze machines zijn in serieproductie (46 st.) gebouwd met reeds de geïntegreerde upgrade P1E (Phase 1 Enhancement) welke het gebruik van nieuwe geavanceerde precisie-wapensystemen in staat stelt. Gedurende de in maart op Sardinië uitgevoerde tests werden de vliegtuigen bewapend met EGBU16 bommen (Enhanced Guided Bombs) tot 1000 pond (500Kg) waarbij zelfs gebruik kon worden gemaakt van satelliet GPS welke in werking treedt bij het minder functioneren van de 'common laser-guide'door

slechtere weersomstandigheden. Samenvattend komt het er op neer dat de EGBU16 kan worden gebruikt in zowel laser- en GPS mode. Bij uitschakeling van de eerste valt het wapen even ballistisch tot het de terugkeer van de laser detecteert (wordt opgepakt door de GPS). De GPS wordt dan leading op de geografische coördinaten van het doel, het kan ook een gecombineerde geleiding zijn laser/GPS tijdens de val van de bom. Het op deze wijze gebruik maken van de EGBU wordt verkregen door de integratie van de juiste begeleidingssystemen van precisie klassieke ballistische bommen (vrije val). De EGBU is als onderdeel van de bewapening gekozen voor de Italiaanse Typhoon, daarnaast ook door Duitsland en Spanje. Groot-Brittannië en Saoedi-Arabië hebben gekozen voor de Paveway IV (500 pond), de Saoedi's hebben dit wapen onlangs ingezet in combinatie samen met het kanon tegen de eenheden van ISIS Syrië, naast de Paveway III (2000 pond). Hierbij werd tevens gebruik gemaakt van de hulp van de 'Litening III', een standaard voor alle Typhoons. De 'Litening III' wordt dan gedragen aan de centrale pylon van de romp en maakt het zo mogelijk te 'framen' op gronddoelen van allerlei structuren op het slagveld, zelfs op het moment dat het vliegtuig op volle snelheid vliegt en op lage hoogte met zelfs inachtneming van zo weinig mogelijk bijkomende schade of 'collateral damage'. Het systeem maakt gecombineerd gebruik van laseraanwijzing, hoge resolutie infrarood sensoren (FLIR, Forward Looking Infra-Red) en uiterst geperfectioneerde lenzen. Het 'Litening III' systeem wordt ook gebruikt in Italië door de 'Tornado' en de Luchtmacht AV-8B 'Harrier' van de Marine.

VEEL OPHANGPUNTEN

De Typhoon configuratie op Sardinië presenteert ook twee nieuwe pas gecertificeerde ophangpunten onder de kist. De 'Litening III' is gepositioneerd in het midden onder de romp (op dezelfde locatie van de extra fuel-tank, deze is al 'binnenboord'geïntegreerd). Het ligt in de bedoeling in de toekomst gebruik te gaan maken van een zogenaamd 'multi-rack' welke in staat is twee bommen tegelijk te dragen. De Typhoons zijn reeds getest met een zestal EGBU16 1000 pond bommen en in Libië opereerden RAF Typhoons reeds met vier 'Paveway II' exemplaren. De Typhoon is nu in staat om tijdens één run zes verschillende doelwitten te taggen en tegelijk uit te schakelen ! De Typhoon heeft acht (!) ophangpunten onder de romp, twee air to-air vleugel-pylons naast nog vier raketten geplaatst onder de romp. Het maakt de Typhoon tot een levensgevaarlijke multi-role tegenstander !

NIEUWE WAPENS IN DE TOEKOMST

Op korte termijn zal de 'Typhoon' ook worden uitgerust met de lange-afstands kruisraket 'Storm Shadow' één van de meest geavanceerde wapens op dit moment beschikbaar. Deze kruisraket is gereserveerd voor aanvallen op extreem versterkte en beveiligde commandobunkers of infrastructuren. De 'Storm Shadow' heeft een bereik van 500 km en bereikt een snelheid van mach 0,8. Met een gewicht van 1300 kg/stuk kan de 'Typhoon' twee van deze missiles dragen. Het is een inmiddels beproefd wapen wat al in gebruik was bij Groot Brittannië en Saoedi-Arabië en in de oorlog tegen het Libië van Gadaffi in 2011 werd ingezet. Momenteel wordt gewerkt aan een 'Typhoon' update 'Eurofighter P2E Fase-2, na de verwachte certificering zal deze Typhoon-versie in 2017 operationeel kunnen zijn. Dit is dan inclusief de integratie van het hele assortiment Paveway II en IV, de 'Storm Shadow' en EGBU16 capaciteit. Na 2017 zal de 'Typhoon' update P3E versie worden uitgevoerd voor de RAF met nieuwe generatie 'Brimstone-2' anti tank raketten en 'Meteor' onderschepping raketten. Met een sniperpod en AMRAAM C7, EGBU31 bommen en AESA radar is de 'Typhoon' nu al, en zeker in de nabije toekomst een uiterst efficiënte en geavanceerde 'killer' . Er wordt aandacht besteed aan een voordurende aanpassing van software voor de laatste generatie wapens, iets wat makkelijk mogelijk wordt gemaakt door toepassing van de juiste databus. Een ander verhaal is de wendbaarheid, wat in het ontwerp zit, maar waarvan wel gebleken is tussen ontmoetingen van RAF Typhoons en Indiase Su-35MKI Flankers dat het deze laatste toestellen de baas kan zijn. De Typhoon is een systeem wat steeds meer aan glans wint en een machine welke een zeer goed alternatief zou kunnen zijn voor de nu kwakkelende F-35. voor vele, vele jaren die voor ons liggen, maar welke echter nooit serieus werd toegelaten als kandidaat.

Met speciale dank aan Claudio Tatangelo.

Vertaling en aanvullingen:

Kees Otten & Wim Das
